

Open Hof Culemborg, 31 maart 2019, 4e zondag van de 40-dagentijd

Tekst: Lucas 7: 1-10

Voorganger: drs. Martine Oldhoff

Gemeente van de Heer, Jezus Christus,

I. Inleiding

Leeft u misschien ergens naar toe deze dagen? Een toets, een verjaardag, een ontmoeting, een medisch onderzoek, een verhuizing, een nieuwe baan of opdracht?

Of zit u ergens middenin en is vooruitkijken helemaal niet aan de orde?

Deze week hoorde ik een lied, van Kinga Bán, sommigen zullen haar kennen, anderen niet. De refreintekst gaat:

*Dit is **vandaag** / en het is alles wat je hebt
Morgen komt later / en gisteren is alweer weg
Dit is **vandaag** / met z'n vreugde en zijn pijn
En je hoeft maar één ding te doen / dat is: **er zijn***

Over de opgave van in het nu zijn.

Ondertussen hebben we hier in de kerk ook een 'agenda', die we delen met veel kerken wereldwijd. Zo zijn we nu onderweg naar Pasen, de veertigdagentijd of lijdenstijd is aangebroken. We zijn onderweg naar het grootste feest van het kerkelijk jaar. Een tijd waarin u misschien wel vast.

Het is een seizoen van inkeer en berouw, een tijd om met Jezus op weg te gaan naar Jeruzalem. De hoop is dat lichaam en ziel zich dan gaan bewegen naar Pasen; dichtbij God en wat hij voor en door ons doet, komen.

Wie goede voorbereidingen treft kan meer genieten van de reis en de uitzichtpunten... wellicht zie je ook meer... dat is de hoop; dat we iets meer gaan **zien en 'begrijpen' van Gods tegenwoordigheid in ons leven door bij Jezus te zijn.**

In gedachten, in verlangens, in daden, in woorden. Een oefening in hier en nu 'dichtbij Jezus zijn'.

II. Bewegen naar het evangelie

De Evangelielezing van vanmorgen zit juist vol afstand: de centurio in deze tekst, een officier die politiediensten in naam van Herodes uitvoerde, is geen jood en ontmoet Jezus niet in levenden lijve. De communicatie gaat via anderen...

De centurio zonder naam valt bijna samen met zijn geliefde slaaf, ook zonder naam. De man met status en macht spreekt zelfs over zijn slaaf als een *kind*. Dat valt wat weg in het Nederlands. Er staat knecht i.p.v. slaaf. Hoe dan ook, deze knecht is hem dus heel dierbaar. Dat op zich is al markant! Slaven waren niet veel waard, zeker niet een zieke. (Wat heb je nou aan zieke slaaf?) Hij had gerust kunnen denken: die vervangen we gewoon. Maar hij geeft om deze mens, hij is meer geworden dan een werknemer. Er is loyaliteit. Hij is werkelijk om hem gaan geven!

III. Waardigheid?

En nu heeft de centurio over Jezus gehoord. Hij stuurt een clubje joodse leiders naar hem toe om om *genezing* te vragen.

Blijkbaar heeft hij verwachtingen van Jezus, vertrouwen dat er iets kan gebeuren.

De afgevaardigden besluiten het verzoek van de centurio kracht bij te zetten door redenen te geven waarom Jezus *deze* man zou moeten genezen. "Hij verdient het, 'hij is waardig' staat er, hij is het waard dat u hem deze gunst bewijst."

Ze geven ook een reden: "(5) Want hij is ons volk goedgezind en heeft voor ons de synagoge laten bouwen."

We zijn snel geneigd te denken in termen van 'hard werken moet beloond worden'. Als iemand dan goed doet en het slecht met hem afloopt, vinden we het vaak onrechtvaardig. We maken ons vaak sneller druk dan we zouden willen over of die ander het wel 'verdiend' heeft. Die mislukking, maar ook die promotie, die aandacht, dat gezinsleven dat op rolletjes lijkt te lopen, die eindeloze gezondheid. We zoeken redenen voor ons succes, en bevestiging daarvan bij anderen. Ach ja, en natuurlijk zit daar een kern van waarheid in. Soms hebben mensen het NIET verdiend. En ja, er kunnen ook hele goede redenen om mensen promotie en aandacht te geven.

IV. Waarom wel

Maar het is hier niet de loftrumpet die Jezus onder de indruk brengt van deze man. Het is zijn **belijdenis**. En wat voor een belijdenis!? Deze man die een gebedshuis voor de joden heeft laten bouwen, acht **zichzelf niet waardig** dat Jezus in zijn huis komt. Ja, hij was een heiden, een niet-jood. Dus waarom zou Jezus hem dan moeten vereren met een bezoek?!

Hij is zo van Jezus onder de indruk dat hij ineens ziet dat zijn eigen macht en positie tekortschieten als het om de werkelijke dingen van het leven gaat. Hij vertelt hem een gelijkenis.

De heiden vertelt de jood, de Messias, de meester der gelijkenissen een gelijkenis: ik sta net zoals u onder gezag van een ander en heb gezag over anderen. Als ik 'ga' zeg, dan gaat een soldaat op pad, als ik 'kom' zegt, dan komt er iemand aan dribbelen.

Het is zo haast een spelletje 'Zoek de gelijkenissen tussen de centurio en Jezus.'

Jezus heeft de overeenkomst en het verschil direct door: De man van aanzien die onder het gezag van Herodes staat en zelf gezag heeft over veel mensen, erkent het gezag dat Jezus van de Vader heeft gekregen.

En: De centurio kan van alles bevelen, maar niet dat zijn knecht beter wordt. Nu heeft hij alleen nog zijn geloof dat als Jezus een bevel geeft, het ook gebeurt. Hij spreekt hem daarom ook aan met *Heer*. "U hoeft maar te spreken en mijn knecht zal genezen zijn"

Letterlijk staat er: 'spreek een woord'. Dat is bijzonder, want in de oudheid was het gebruikelijk dat genezing door direct contact plaatsvond.

Jezus is verbijsterd: "Zelfs in Israël heb ik niet zo'n groot geloof gevonden!" De woorden van Jezus zijn een erkenning van het geloof van de man zonder naam. Zijn slaaf blijkt genezen.

Het doet er allemaal niet toe, als je voor Jezus staat: Je prestaties. Je goede zorgen voor de mensen om je heen. Je mooie karakter. Je woekering met je eigen talenten. Daarmee kun je God zeker eren, maar je kunt God er niet mee 'aantrekken' tot jezelf. Het zorgt er niet voor dat God van je gaat houden. Zo werkt het niet, want het zal niet mooi genoeg zijn. Dat Hij zich tot ons keert is dat **omdat Hij het wil**. Het is ondanks al onze zelfgemaakte of geërfde eigenwaarde. De centurio is een man die het niet van zichzelf verwacht, maar van Jezus.

Hij is zich bewust van een grote afstand tussen Hem en Jezus, maar verwacht tegen de afstand in.

V. Afstand

De afstand tussen jood en heiden die dit verhaal doortrekt, verklaart ook die fysieke afstand in dit verhaal: Waarom de heidense centurio de jood Jezus een bezoek aan zijn huis wil besparen. Toch is Jezus voor de centurio en zijn dierbare knecht heel dichtbij gekomen. Zijn gelijkenis vol geloof breekt het evangelie open naar de heidenen. De centurio belijdt Jezus, en ziet daardoor ook zijn eigen onwaardigheid. En toch, toch durft hij Jezus te naderen met een groots verzoek, een grote verwachting. Terecht. De knecht in zijn huis wordt genezen. . .

Daar staan we dan, aan het begin van de veertigdagentijd... een tijd van boete en inkeer...
Wat zijn uw verwachtingen van deze Heer Jezus? Wat zou u hem willen vragen?

Hoe ver is Pasen?

Als je mee probeert te lopen met Jezus naar Jeruzalem, naar Golgotha, naar het graf, *wat dan*. Hoe ziet dat eruit? De meeste discipelen lukte het niet eens om te blijven tot het einde, om vol te houden. Hoe zouden wij dan, zoveel jaren later dat vol kunnen houden?

Misschien door te erkennen dat we niet beter zijn dan die discipelen: we zijn net zulke mislukkingen als het eropaan komt.

Zou het helpen om te erkennen dat het met onze discipel-prestaties ook niet altijd zo lekker loopt? Als het geen excuus om niet ons best te doen wordt, kan het ruimte scheppen.

Ten minste, dat zien we bij de centurio.

Het belijden van het 'niet waard zijn' is hier geen terugtrekken in slechte gedachten over je zelf of een wegvlugten van God; het is juist een uitstrekken naar Jezus als Heer.

VI. Herkennen wij dit?

Ik ben benieuwd of je ook wel eens hebt ervaren dat het erkennen van je kwetsbaarheid als zondaar, je tekort schieten voor God, je ineens deden inzien waar leven is: bij God. Niet dat je jezelf de grond inpraat, maar in de veilige ruimte bij Jezus je tekortkomingen bekent. Zodat je zijn heling toe kunt laten en kunt groeien in vertrouwen.

God houdt van u door Jezus Christus.

Dan merk je ook dat God niet alleen de grens tussen jou en hem doorbreekt, maar er ook meer ruimte komt om die collega, buurvrouw, broer of dat gemeentelid in een ander licht te zien.

Juist als je Gods nabijheid ervaart in een tijd waarin je je onwaardig voor Hem voelt, waarin je denkt, ik heb het verprutst, dan ervaar je die kern van het christelijk geloof: genade.

Zelfs onze lelijke streken, onze zonde tegen God, kunnen God niet verhoeden ons te vergeven en in Zijn tegenwoordigheid te plaatsen. Kunnen God er niet van weerhouden ons te zegenen!

“Heer ik ben niet waardig, dat Gij tot mij komt, maar spreek slechts één woord en ik zal gezond worden.” Die woorden zegt de gemeente in de eucharistische liturgie in de rooms-katholieke kerk vlak voordat zij ter communie gaat.

“Heer ik ben niet waardig, dat Gij tot mij komt, maar spreek slechts één woord en ik zal gezond worden.” En dan ontvangen zij die genodigd zijn het lichaam van Christus; Hij die zelf het Woord is. Dat Woord geeft zichzelf.

Het Woord dat op Golgotha de doodangst is doorgegaan; dat zijn lichaam zo heeft laten vertrappen dat wij mensen het niet konden aanzien. Zijn lichaam, zijn bloed, dat mogen wij ontvangen, geestelijk net zoals de centurio Hem niet in levende lijve heeft gezien, volgens Lucas.

En als de Geest ons in gemeenschap met Christus brengt, betekent niet dat het niets in ons lijf bewerkstelligt: de knecht van de centurio werd genezen.

God maakt mensen waardig in Jezus Christus.

Hij wil ons niet bekleden met indrukwekkende titels, luxe kleding, of een rits Instagramvolgers. Nee, hij wil ons aankleden met Zijn Zoon, zodat we bij hem vreugde vinden en werkelijk vrij in het leven kunnen staan.

VII. Vooruitwijzen - maar ook nu

Later in het Bijbelboek Handelingen, dat ook door Lucas geschreven is, gaat het over een andere centurio. Die centurio is niet langer naamloos. Een zekere Cornelius belijdt God en Jezus blijkt Heer van *alle* mensen. De Geest blijkt definitief de grenzen tussen joden en niet-joden te hebben doorbroken in Christus. De GEEST moet ook bij ons nog iedere dag afstanden overbruggen. In de eerste plaats die tussen de Heer Jezus en ons.

Ook als er straks Pasen gevierd wordt, blijft het de vraag of de afstand tussen God en ons werkelijk overbrugd is.

Ik bedoel: het is en blijft de vraag of wij ons ook in geloof naar Hem uitstrekken en Jezus willen volgen.

En hoewel er altijd een vooruitwijzen is, in het verhaal van vandaag, in het Evangelie, in de veertigdagentijd, in onze levens: is het Evangelie van vandaag ook juist 'vandaag'. Het gaat om *nu*, iedere dag, dicht bij Jezus zijn. In het toeleven naar een onderzoek, in het rouwen om een geliefde, in het **blij** zijn om alles wat je gegeven is.

Iedere afstand kan door Jezus overbrugd worden, zo spreekt het Evangelie vandaag.

De centurio laat zien dat er midden in het leven zo'n dichtbij zijn mogelijk is, zelfs als Jezus niet fysiek aanwezig is.

VIII. Slot

Nog een keer dat lied 'vandaag'. Van Kinga Bán.

*Bedenk dan, als je zicht verliest: / je loopt in lemands zicht
De Aanwezige verlaat je niet, / want de hemel gaat nooit dicht

En niets is moeilijker / dan laten gaan
De toekomst, het verleden. / Maar je bent al hier,
je kunt het aan / gedragen door de Ene*

En dan nu op weg naar ons loflied vanmorgen: Hij zegt 'kom' tegen u, waar u ook staat.

Het komt erop aan of u dan ook durft te komen, zonder eerst wat fitness of een make-upje. Niet blijven staan dus, en dat wat u bezighoudt als excuus te gebruiken om te blijven waar u bent.

Juist in je *onwaardigheid* word je geroepen.

En dan word je *zo* geroepen, dat Hij je waardig maakt om met Hem te blijven *gaan*.

Prijs de Heer, zijn Naam is groot. Amen

Antwoordlied 840 (liedboek): Lieve Heer, Gij zegt kom en ik kom